

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST
TE AMSTERDAM



ZEVENDE
JAARVERSLAG
1932

VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST

=====

AGENDA

voor de Jaafvergadering van de "Vereeniging
voor Penningkunst" op Vrijdag 19 Mei 1933 te
11 ure v.m.in Pulchri Studio, Lange Voorhout
15, den Haag.

=====

1. Opening door den voorzitter.
2. Notulen der vorige Jaarvergadering.
3. Uitbrengen door den Secretaris van het verslag
over het zevende vereenigingsjaar.
4. Rekening en Verantwoording van den Penningmeester.
5. Benoeming kascommissie.
6. Begrooting en werkplan voor 1933.
7. Mededeeling van het Bestuur.
8. Rondvraag en Sluiting.

=====

VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST

=====

DEN HAAG, datum postmerk

L.S.,

Het Bestuur van de Vereeniging voor Penningkunst heeft het genoegen U hierbij het Jaarverslag over 1932 aan te bieden en hoopt dat de inhoud wederom Uw belangstelling moge hebben.

Ledenaantal: Door de slechte tijdsomstandigheden is helaas het ledenaantal achteruitgegaan en wij vreezen, dat dit nog meer zal dalen, indien niet van de zijde van de leden krachtige tegenstand wordt geboden. En dit kan, indien U voor onze Vereeniging in Uw omgeving propaganda maakt.

Indien ieder lid in 1933 een nieuw lid aanbrengt, zou het mogelijk zijn in 1934 een extra penning aan de leden aan te bieden.

Penningen 1933: In Juni a.s. hoopt het Bestuur U toe te zenden den eersten penning 1933, t.w. een penning, vervaardigd door den beeldhouwer G.J.van der Veen ing., ter herdenking van het feit dat het 400 jaar geleden is, dat de vermaarde schilder Lucas van Leyden stierf.

De tweede penning, die in November zal worden rondgezonden, is van de hand van den bekenden kunstenaar H.A.v.d.Eynde (de beeldhouwer van het v.Heutzmonument te Batavia) en zal een Indische sierpenning zijn. Het Bestuur hoopt, dat deze penning er toe zal meewerken, dat het ledenaantal in Indië sterk zal toenemen.

Contributie: Leden, die hun contributie over het jaar 1933 nog niet hebben betaald, worden vriendelijk verzocht, ter vermindering van administratie- en incassokosten, deze zoo spoedig mogelijk te storten op de girorekening van den Secretaris-Penningmeester, den heer A.O.van Kerkwijk, Nassaulaan 22, den Haag (gironummer 96820). Over contributies, welke in Juni nog niet zijn betaald, wordt op 1 Juli, verhoogd met incassokosten, beschikt.

HET BESTUUR.

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST
TE AMSTERDAM



ZEVENDE
JAARVERSLAG
1932

BESTUUR

C. G. VATTIER KRAANE,

Voorzitter

A. O. VAN KERKWIJK,

Secretaris-Penningmeester

Dr. M. R. J. BRINKGREVE

H. J. M. EBELING

J. HULSHOFF POL

Mr. A. STARING

Jhr. Ir. A. C. VON WEILER

} Leden

PENNINGRAAD

J. HULSHOFF POL

A. O. VAN KERKWIJK

Mr. A. STARING

Jhr. Ir. A. C. VON WEILER

SECRETARIAAT

NASSAULAAN 22 — 's-GRAVENHAGE
GIRONOMMER DER VEREENIGING 96820

LEDEN

Mevr. E. J. Aalders—Cruiff	Rotterdam
Administration des Monnaies et Médailles.	Paris
G. P. Adolfs	Soerabaia
Algemeen Nederlandsch Verbond	's-Gravenhage
Arthur Ankersmit	Brooklyn N.Y.
Mej. H. Ankersmit	's-Gravenhage
H. Annegarn	's-Gravenhage.
Mevr. C. A. Annegarn—Graauw.	's-Gravenhage
M. J. van Asperen	Djocjakarta
F. L. G. d'Aumerie	Scheveningen
Mr. Dr. C. H. Baale	Tiel
P. J. van Baarda	Batavia (C)
Dr. J. Ph. Backx	Rotterdam
H. J. H. van Bakergem	Malang
J. B. Bakker.	Leiden
Mevr. F. B. Bakker—van de Gaag	Ridderkerk
L. A. H. Banning	's-Hertogenbosch
Bataviasch Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen, Koninklijk	Batavia (C)
Dr. W. F. Bax	Amsterdam
F. F. Becker	Batavia (C)
H. J. Beekman	Amsterdam
Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland	's-Gravenhage
H. C. M. van Beers	Huis ter Heide (Utr.)
Mevr. M. Beets—Vanderburg	Soerabaia
A. C. J. Begeer.	Calw (Würt.)
Carel J. A. Begeer	Wassenaar
J. Beintema	Breda
Görzsönyi Vargha Béla.	Budapest
A. J. Bemolt van Loghum Slaterus	Arnhem
Jac. Bennink.	's-Gravenhage
Mevr. N. Bense—Jacques	Medan
B. W. Berenschot	Soerabaia
A. C. van den Berg w. i.	's-Gravenhage
Th. H. Bernsen	Breda
Ir. J. F. Bethe	Soerabaia
Ir. F. M. Beukers.	Schiedam
Ph. C. Beylsmit	Amsterdam
F. H. Bisschop	Kendal
Mr. W. Bisschop	Hoorn (N.-H.)
D. Blok	Lisse
A. J. M. Blomjous.	Breda.
Mej. Zr. E. de Bock	Naarden.
H. van Boeckel.	's-Gravenhage
J. Th. Boelen	Amsterdam
V. G. A. Boll	Brussel.

Mej. Dr. Laurie Bolle	's-Gravenhage.
W. C. Bonebakker	Amsterdam
L. J. Boogmans.	Haarlem
A. G. Boot	
O. J. Bosker	Hippolytushoef
Mej. M. H. Bottenheim	Amsterdam
D. Brand	Utrecht
J. T. Brandenburg	Batavia (C.)
H. Brans	Batavia (C.)
R. den Brinker	Palembang
Mej. H. Brinkgreve	Utrecht
Dr. M. R. J. Brinkgreve	Voorschoten
Ir. J. J. van den Broek.	Dordrecht
Dr. W. Bronkhorst	Apeldoorn
A. en L. Brouwers	Tilburg
Ch. A. Brugma	's-Gravenhage
F. de Bruyn	Amsterdam
Mevr. E. A. van Buiren	Charlois
J. Burgij	's-Gravenhage
J. Cahen	's-Hertogenbosch
F. Cahen Hartog	's-Hertogenbosch
E. Caspers	Leeuwarden
J. J. le Clercq	Soerabaia
P. Clercx	Nijmegen
Dr. Hk. Cohen	Rotterdam
H. J. Coops	Pladjoe
W. H. H. Cordang	's-Hertogenbosch
Mr. A. le Cosquino de Bussy	Amsterdam
Mr. D. Crena de Iongh	Amsterdam
A. W. Daale	Rotterdam
Mr. W. A. C. van Dam	Rotterdam
Dr. K. Dedert	Batavia (C.)
Mevr. C. Defais—Van Dijk	Batavia (C.)
Ds. W. A. Dekker.	Scharnegoutum (Fr.)
A. Delmonte	Brussel
Mr. G. H. M. Delprat	Amsterdam
H. Demmers	Amsterdam
F. W. Diehl	Soerabaia
Ir. A. E. Dinger	Heerlen (L.)
Mej. L. C. Dinger	Lawang
Ir. R. J. Dinger	Toeloengagoeng.
S. Dirkzwager	Rotterdam
P. G. J. ten Doeschate	Malang
R. P. Dojes	Uithuizen
J. G. Dolkens	Rijswijk (Z.H.)
Mr. H. J. de Dompierre de Chauffepié	Buitenzorg
J. A. Doornweerd	Malang
J. J. van Dorsten	Soerabaia
A. Drees	Haarlem
H. Dronkers	Veere

Mr. B. van Drunen Littel	Soerabaia
J. Dryber	Laren (N.-H.)
Ir. W. H. B. van Dunne	Dieren
Toon Dupuis	's-Gravenhage
J. F. Duwaer	Amsterdam
H. M. van Dijk	Amsterdam (C.)
N. J. van Dijk	Soerabaia
Mr. G. H. Dijkmans van Gunst	's-Gravenhage
H. J. M. Ebeling	's-Hertogenbosch
Ir. J. R. van Eck	Bandoeng
J. H. P. de l'Ecluse	Soerabaia
S. P. van Eeghen	Amsterdam
J. B. Eekhout	Semarang
H. J. Ekker	Hengelo (Ov.)
Mevr. H. van Embden—De Ridder	Amsterdam (C.)
F. J. G. van Emden	Batavia (C.)
P. Wertheim von Enying	Székesfehérvár
Mr. R. H. Erdmann	Amsterdam
H. J. Etienne	Delft
H. Fechner	Batavia
Mr. W. N. Felhoen Kraal	Wormerveer
C. J. P. Bar ^{se} van der Feltz—Lotsy	's-Gravenhage
J. B. Flenter	Soerabaia
Mr. J. A. Fontein	Haarlem
Dr. H. A. Fontein Kuyjpers	Rotterdam
D. N. E. Franckle	Bandoeng
A. Franken Lzn	Malang
Mr. J. W. Frederiks	's-Gravenhage
M. H. Fredrix	Elsloo (Limb.)
M. H. J. M. Frerichs	's-Gravenhage
Ir. Ch. von Freyburg	Probolinggo
J. Gerritsen	Semarang
Kon. Ned. Fabriek van Gouden en Zilveren Werken, Gerritsen en Van Kempen	Zeist
Mr. D. Giltay Veth	Amsterdam
Jac. J. van Goor	Utrecht
C. de Graaff	Amsterdam
L. van der Grinten	Utrecht
Dr. W. L. Groeneveld Meyer	Bandoeng
H. G. van Grol	Vlissingen
Anton H. M. de Groot	Rotterdam
Mevr. G. E. de Groot	Utrecht
P. W. de Groot	Utrecht
H. J. van Gulpen	Bandoeng
Mej. L. J. van Gijbland Oosterhoff	's-Gravenhage
A. I. Gijsberti Hodenpijl van Hodenpijl	's-Gravenhage
H. Johs. de Haas	Santpoort
Mr. R. Haffmans	Nijmegen
J. Haitsma	Amsterdam
S. E. Halberstadt	Toeloengagoeng

E. Hamakers.	Scheveningen
J. M. van Hardeveld.	Amsterdam
J. H. Harmeyer.	Rotterdam
A. ter Harmsel.	Rijssen
C. J. van der Hart.	Tjepoe
Mr. A. W. Hartman.	's-Gravenhage
Mevr. A. A. van Hattum—Dekker.	Beverwijk
H. van Heeswijk.	's-Gravenhage
Dr. H. P. Heineken.	Amsterdam
C. M. J. Herckenrath.	Soerabaia
F. H. Hermans.	Batavia
J. van Heukelom Stuyt.	Amsterdam
Ir. Th. Heyblom.	Vught (N. Br.)
J. Th. C. M. Heymans.	Batavia (C.)
Mr. P. H. M. Hildebrand.	Batavia (C.)
G. P. L. Hilhorst.	Djocjakarta
F. Hillebrandt.	Klampok
C. A. van Hilst.	Buitenzorg
Mej. J. W. Hoebink.	Soerabaia
F. A. Hoefer.	Zeist
M. J. Hoekstra.	Soerabaia
Mevr. A. W. Hoette.	Rotterdam
A. P. van Hoey Smith.	Rotterdam
Mr. P. Hofstede de Groot.	Amsterdam
Mevr. P. J. van 't Hooft.	Soerabaia
A. de Hoog.	Batavia (C.)
C. Hoogendoorn.	Leiden
B. Hooykaas Bzn.	Rotterdam
J. P. Hörchner.	Amsterdam
H. Hotke.	's-Gravenhage
Dr. H. Houben.	Breda
E. C. C. Houck.	Deventer
H. R. van Houten.	Kopenhagen
Joachim van Houweninge.	's-Gravenhage
K. Hoyer.	Rotterdam
Dr. J. C. Hubach.	Bandoeng
G. Hudig.	Batavia (C.)
Jaap Hudig.	Amsterdam
Mevr. I. M. Hudig-Hoogewerff.	Rotterdam
W. J. F. M. Baron van Hugenpoth tot Aerdt.	Arnhem
Mevr. K. J. Huineman—Kaas.	Terneuzen
J. Hulshoff Pol.	's-Gravenhage
Dr. Desider Hüttl.	Budapest
M. P. A. Hurkens.	Soerabaia
M. A. van Huut.	Batavia (C.)
Dr. H. F. Hymans van Anrooy.	Soerabaia
J. C. van Ingen.	Soerabaia
Ir. A. C. Ingenegeren.	Batavia (C.)
A. M. Ingenegeren.	Soerabaia
J. Ingen Housz.	Breda

P. Izeboud	Batavia (C.)
H. de Jager	Batavia (C.)
N. de Jager	Groningen
Dr. R. F. D. Janssen.	Djocjakarta
G. F. Jaquet.	Rotterdam
J. J. Jiskoot	Batavia (C.)
Mevr. J. E. C. de Joncheere—Sayers	Dordrecht
A. de Jong	Leeuwarden
E. de Jong	's-Hertogenbosch
G. de Jong	Soerabaia
Drs. J. de Jong.	Nijmegen
W. H. de Jonge	Moeara Enim
I. Joppe	Brielle
A. C. M. Jurgens	Nijmegen
J. G. Kaan	Batavia (C.)
R. A. Kaiser.	Bloemendaal (N.H.)
C. J. M. C. Kalis	Voorburg (Z.H.)
L. C. Kalis	Delft
D. M. Kan	Amsterdam
H. R. Karthaus.	Breda
J. F. Kat	Soerabaia
Mevr. M. Keizer—Prins.	Amsterdam
M. A. J. Kelling	Bandoeng
A. O. van Kerkwijk	's-Gravenhage
J. H. Th. O. Kettlitz.	Utrecht
H. P. J. van Ketwisch Verschuur	Meester Cornelis
Khouw Keng Tjong	Batavia (C.)
Jhr. Mr. F. H. van Kinschot.	Zuidlaren
B. Klaare	Wassenaar
C. P. Klinkert	Modjokerto
W. Knap	Arnhem
C. de Kock Jr.	Abcoude
Joachim König	Batavia (C.)
Kon. Oudheidkundig Genootschap	Amsterdam
Mevr. F. Korpershoek-van Buiren	Wassenaar
C. J. Kortenbach	Voorburg
Mevr. A. Koster-van Odijk	Batavia (C.)
A. de Koster Jr.	Leiden
G. Kranenburg	Batavia (C.)
J. Kriege	Woerden
M. J. Kriens	Voorburg
R. Kroon	Langsee, Pati
J. H. Kruijer.	Haarlem
H. A. Kruytbosch	Hilversum
J. W. Kuiper	Soerabaia
Mevr. T. van der Kun-Bakkenist	Amsterdam
J. Kuneken	Soerabaia
J. H. B. Kuneman.	Bandoeng
M. Kutterink.	Voorschoten
Jhr. Mr. G. E. F. J. de Kuyper.	's-Hertogenbosch

P. C. Labrijn	Leiden
J. Ph. Th. Lamballais Tessensohn	Soerabaia
C. L. M. Lambrechtsen	Delft
H. Landstra	Leeuwarden
F. Langlois van den Bergh	Batavia (O.)
Mr. F. J. van Lanschot	's-Hertogenbosch
K. van Lanschot	's-Hertogenbosch
Th. J. Laponder	Soerabaia
G. H. van Leeuwen	Voorschoten
A. Leinse	Voorschoten
Mevr. Douair. J. E. van Lelyveld-v. d. Wijck	Amersfoort
Jhr. F. J. E. van Lennep	Amsterdam
J. Lens	Soerabaia
Ir. J. W. L. van Ligten	Soerabaia
G. J. Ligthart	Bilthoven
Th. Ligthart	's-Gravenhage
Mr. J. P. Graaf van Limburg Stirum	Berlijn
Mej. A. C. van der Linden	Soerabaia
F. Linschoten Jr.	Utrecht
W. van de Loo Sr.	Arnhem
H. Lotz	Amstelveen
Prof. Huib Luns	Amsterdam
Mej. E. M. D. Lüps	's-Gravenhage
G. A. F. baron van Lynden	Soestdijk
Mej. M. G. A. de Man	Middelburg
G. Mantel	Amsterdam
Dr. E. Marx	Rotterdam
Mr. F. E. Mathon	Breda
Mr. A. Q. Mees	's-Gravenhage
Mej. H. Meesterman	Batavia (C.)
F. Mehlbaum	Batavia (C.)
J. H. Menger	Batavia (C.)
Mevr. G. Menger—Veldmeyer	Batavia (C.)
N. Metselaar	Batavia (C.)
Mevr. H. van der Meulen	Malang
Jhr. L. D. Meyer	Batavia (C.)
Mevr. M. de Meyere—Eendenburg	Bodegraven.
A. P. F. Michel	Semarang
Mr. A. S. Miedema	Haarlem
J. J. van Mierlo	Breda
J. F. Milders	Batavia (C.)
W. Modlich	Aerdenhout
H. Moed Helmig	Soerabaia
G. H. Mohr	Tjibeber
S. Mohr	Cheribon
Dr. J. Ph. de Monté ver Loren	Zeist
Mevr. W. Moorman—Dhont	's-Gravenhage
J. H. J. van de Mortel	's-Hertogenbosch
M. G. Mout	Krian
A. G. Mulié	Malang

D. G. W. Muller Massis	's-Gravenhage
W. Munnix	Bloemendaal
Munt- en Penningkabinet der Rijks Universiteit	Leiden
Muntmeester ('s Rijks)	Utrecht
G. Naeff	's-Gravenhage
Mej. M. H. Nederburgh	Leiden
Mej. Dr. E. Neurdenburg	Groningen
J. A. Nieuwenhuis	Scheveningen
J. P. Nord Thomson	Amsterdam
E. G. de Nijs	Batavia (C.)
Prof A. W. M. Odé	Delft
Mr. J. Offerhaus	Rotterdam
J. van Olderen	Soerabaia
H. J. van Ooy	Batavia (C.)
S. G. Outhuijs	Soerabaia
H. E. Oving Bzn.	Groningen
J. Th. van Oyen	Soerabaia
Charles Parijs	Soerabaia
D. J. Pennock	Berlijn
M. K. Perk	Bandoeng
Persbureau „Aneta" Indisch	's-Gravenhage
R. E. Pesch	Batavia (C.)
O. Pfister	Soerabaia
Ir. J. W. Piel c.i.	Den Haag
Mej. H. D. Plancken	's-Hertogenbosch
Mr. V. W. Ch. Ploegman	Soerabaia
Mej. A. van Polanen Petel.	Djocjakarta
Mr. D. F. Pont	Hillegom
Dr. S. Postmus	Amsterdam
George D. Pratt	New York
B. de Procopius	Budapest
A. F. van Proosdy	Batavia (C.)
Dr. G. F. Pyper	Batavia (C.)
Jhr. Ir. H. E. Ram	Zeist
H. U. G. O. Reerink	Haarlem
Jhr. Mr. A. Reigersman	Haarlem
E. H. J. Reintjens	Soerabaia
M. F. Reist	Soerabaia
Jhr. Mr. Dr. A. J. C. Rethaan Macaré	's-Gravenhage
G. J. Reyers	Velp (Geld.)
Dr. J. H. O. Reys	's-Gravenhage
G. Roelink	Djocjakarta
A. Roessingh van Iterson	Soekaboemi
D. Roest	Soerabaia
J. W. de Roever	Amsterdam
Mej. M. J. H. Roldanus	Leiden
P. C. W. Romanic	Soerabaia
Mr. J. van Roosmalen	's-Hertogenbosch
Prof. Dr. A. H. M. J. van Rooy	Amsterdam
W. van Rooyen	Batavia (C)

B. Roseboom	Soerabaia
Mr. F. van Rossem	Rotterdam
W. van Rossum du Chattel	Voorburg
Jhr. Mr. E. F. M. de Roy van Zuidewijn	's-Hertogenbosch
Mr. J. F. van Royen	's-Gravenhage
C. Rozendaal	Leiden
Mej. G. J. W. Rueb	's-Gravenhage
A. G. Ruygrok	Amsterdam
C. Ruys	Wassenaar
D. Th. Ruys	's-Gravenhage
Jhr. Mr. F. L. J. van Rijckevorsel	's-Hertogenbosch
Jhr. Mr. R. van Rijckevorsel	Maastricht
Mevr. Wed. Dr. E. van Rijckevorsel—Kolff	Rotterdam
Mej. A. van Rijnbach	Leiden
J. A. Saltet	Soerabaia
Ir. O. Z. van Sandick	Soerabaia
Mr. P. M. H. Sassen	Ubbergen
J. G. H. Sauveplanne	's-Gravenhage
P. Scheffelaar Klots	Bussum
Ant. C. J. M. Schellens	Eindhoven
Th. W. Schipper	Batavia (C.)
J. J. Schneider	Pati
Dr. M. Schoengen	Zwolle
F. H. Schoevaart	Malang
D. Scholtus	Utrecht
H. A. Scholtz	Almelo
Mr. G. E. F. M. van der Schrieck	Princenhage
M. Schulman	Amsterdam
J. H. Schuurmans	Soerabaia
Dr. W. C. Schuylenburg	Utrecht
A. van der Schuyt	Batavia (C.)
L. K. Servaas	Leiden
G. Shutte Raaff	Batavia (C.)
A. da Silva	Arnhem
J. F. Simon	Batavia (C.)
Dr. S. Simons	Bentveld
Mevr. M. Slager—van Gilse	Vught
E. Baron Sloet van Oldruitenborgh	Malang
J. H. van der Slooten	's-Gravenhage
Dr. S. S. Smeding	Middelburg
Mevr. G. Smith—van Stolk	Rotterdam
Mr. F. Smits	Breda
Ir. A. M. J. J. Smits van Waesberghe, c.i.	Breda
Frans Smits van Waesberghe	Breda
Jhr. Mr. M. W. Snoeck	Zwolle
So Biau Hien	Soerabaia
L. H. Sondaar	Amsterdam
Mr. Dr. W. van Sonsbeeck	Breda
L. Spaanderman	Deventer
D. J. Spanjaard	Tegal

Mevr. H. van der Spek	Batavia (C.)
J. W. M. Staal	Soerabaia
M. Stäcker	Dresden
C. W. Stants	Voorschoten
Mej. I. Stants	Voorschoten
Mr. A. Staring	Vorden
Mevr. I. Stibbe—Koopman	's-Gravenhage
Ds. A. A. van Stipriaan Luisçius	Vleuten (Utr.).
Ir. M. J. Stoel Feuerstein	's-Gravenhage
C. Stol	Culemborg
G. Stomps	Kijkduin
F. J. P. Storm van 's Gravenzande	Batavia (C.)
M. J. Straub	Soerabaia
N. R. Sturkop	Soerabaia
J. Stuyt	's-Gravenhage
Jhr. B. G. van Styrum	Haarlem
Jhr. F. W. van Styrum	Haarlem
Mr. J. W. I. M. Swane	Utrecht
Tan Siok Kiem	Soerabaia
J. W. Teillers	's-Gravenhage
Jhr. Mr. D. F. Teixeira de Mattos	's-Gravenhage
Telcs Ede.	Budapest
Ir. J. H. Telders	Beverwijk
W. Tengbergen	Amsterdam
Dr. N. B. Tenhaeff	Scheveningen
J. D. Terborgh	's-Gravenhage
W. J. C. Terborgh	's-Gravenhage
A. Termote	Voorburg
P. J. C. Tetrode	Amsterdam
B. A. Thedinga	Beverwijk
E. Theobold	Voorschoten
Mr. J. P. van Tienhoven	Amsterdam
Mr. R. E. Tilman	's-Hertogenbosch
B. D. Tjan	Batavia (C.)
Tjio Ie Tjong	Soerabaia
J. H. Tobias	Soerabaia
C. C. Trees	New York
M. Treubel	Semarang
Dr. B. van Tricht	Monte Carlo
H. W. Valk	's-Hertogenbosch
B. Valkenburg J. Jzn.	Scherpenzeel
W. C. van der Veer	Rotterdam
M. M. F. van Velsen	Semarang
F. Velthuyzen Weil	Bandoeng
J. Verboom	Soerabaia
Jac. L. Verhoog	Voorschoten
F. C. Vermeer	Djocjakarta
A. J. J. Verschuuren	Oosterhout (N.-Br.)
G. J. Verwijnen	den Helder
Mevr. A. A. van der Veur—van Wijck	Middelburg

Jhr. O. B. van Vierssen Trip	Groningen
M. W. Vieweg	Leeuwarden
P. Visser	Voorburg
B. de Vistarini	Soerabaia
E. Voet Jr.	Bloemendaal (N.-H.)
W. J. Voet	Haarlem
Ir. E. A. Voorneman	Malang
C. P. Voute	Batavia (C.)
M. P. Voute	Amsterdam
B. L. Vries	's-Gravenhage
B. de Vries	Batavia (C.)
H. T. de Vries	's-Gravenhage
Mevr. W. P. de Vries—geb. de Vries	Utrecht
J. de Waal	Soerabaia
L. W. Wakka	Batavia (C.)
G. N. van der Want	Zwolle
L. F. Warnars	Overveen
C. J. Weers	Amersfoort
Jhr. Ir. A. C. von Weiler	Wassenaar
Jhr. W. K. von Weiler	Wassenaar
Ir. H. Th. Weissenborn	's-Gravenhage
A. van der Wel	Delft
L. Wesselo	Rotterdam
W. L. Wesselo	Batavia (C.)
Mr. H. H. A. van West	Malang
Mej. N. Westerman	's-Gravenhage
Mr. W. F. M. Westerman	's-Gravenhage
T. H. van de Wetering	Hemelum (Fr.)
Mr. E. A. M. J. van de Weijer	Rijsenburg (Utr.)
Mr. Lee A. White	Detroit (Mich) U.S.A.
Prof. P. van der Wielen	Hilversum
Dr. K. Wientjes	Soerabaia
J. L. Willinck	Toeloengagoeng
G. C. F. Wilmink	Buitenzorg
H. Winters Mzn.	Venlo
Dirk Wolbers	's-Gravenhage
J. G. Wolbers	's-Gravenhage
G. Wouters	Amsterdam
Mevr. Dr. J. W. Wurf bain	Velp (Geld.)
B. van Wijk	Heerlen (Limb.)
† Mr. P. J. van Wijngaarden	Rotterdam
Ir. W. K. de Wijs	Enschede
J. E. C. D. Yssel de Schepper	Lawang
F. J. G. Zegwaard	Soerabaia
J. A. van Zelm van Eldik	Rotterdam
Alex Zimmerman	Batavia (C.)
J. C. van Zoelen	Amsterdam
L. Zoest	Batavia (C.)
C. A. van Zoest	Lekkerkerk
W. K. F. Zwierzina	Amsterdam

BEGUNSTIGERS:

„Koninklijke-Begeer" Voorschoten
C. G. Vattier Kraane Amsterdam

DONATEURS:

J. G. Klaare Ederveen
Penningkabinet, Koninklijk. 's-Gravenhage
Teyler's Stichting Haarlem
G. Warning Amsterdam



1e Penning Verenigingsjaar 1932.



2e Penning Verenigingsjaar 1932.

JAARVERSLAG VAN DE VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST

1932.

Een tweetal penningen konden in het afgelopen jaar den leden worden aangeboden en wel de door Mej. G. J. W. Rueb, beeldhouweres te 's-Gravenhage, ontworpen gedenkpenning met borstbeeld van den musicus Dr. J. Wagenaar, bij gelegenheid van zijn 70sten geboortedag vervaardigd, welke penning den jubilaris op zijn feestreceptie werd aangeboden.¹⁾

Een tweede penning is vervaardigd door den beeldhouwer L. H. Sondaar, leerling van Prof. J. Bronner te Amsterdam en herdenkt het 300-jarig bestaan der Universiteit te Amsterdam.

Beide penningen zijn op plaat I van dit Jaarverslag afgebeeld.

Op de 6 Mei te 's-Gravenhage gehouden Jaarvergadering werden de beide aftredende bestuursleden de heeren H. J. M. Ebeling en J. Hulshoff Pol herkozen. Daar eerstgenoemde wegens drukke ambtsbezigheden verzocht had van het penningmeesterschap te worden ontheven, werd de Secretaris aangezocht die functie nevens het secretariaat waar te nemen, en werd deze alzoo benoemd tot Secretaris-Penningmeester.

Op die vergadering werd tevens besloten, dat onze Vereeniging een gedenkpenning door den beeldhouwer Chr. J. van der Hoef zou doen ontwerpen, die door de Kon. Begeer zou worden gegoten en waarvan honderd genummerde exemplaren (meerdere zullen niet worden uitgegeven) aan het Crisis Comité ten verkoop tegen vijftig gulden per exemplaar zullen worden aangeboden.

Van dezen penning zijn zoowel hier te lande als in Ned.-Indië, bij het verschijnen van dit Verslag 50 verkocht.

Met het oog op de tijdsomstandigheden, een o.i. bevredigend resultaat, daar het geheele bedrag der verkochte exemplaren de kas van het Nat. Crisis Comité ten goede komt.

Meer dan in 1931 deden de ongunstige tijdsomstandigheden zich ook bij onze Vereeniging gevoelen.

Konden wij in het vorige Jaarverslag melding maken dat het aantal leden 479 bedroeg, op 31 December 1932 bedroeg dit aantal 486, maar in het eerste kwartaal van het nieuwe vereenigingsjaar hadden wij helaas vele opzeggingen van het lidmaatschap te boeken.

¹⁾ Op blz. 28 van dit Jaarverslag zijn door Dr. K. Ph. Bernet Kempers de groote verdiensten van Dr. Wagenaar als musicus geschetst.

In het afgelopen jaar traden 42 nieuwe leden tot de Vereeniging toe, waarvan 21 in Ned.-Indië gevestigd.

Het aantal daar gevestigde leden bedroeg op 31 Dec. 1932, 159.

Er is dus zeker meer reden dan ooit, om bij onze leden krachtig aan te dringen op het maken van propaganda, opdat het aantal leden toe zal nemen.

Ook in het afgelopen jaar was het weer hier te lande de heer C. J. Kortenbach die zich veel moeite gaf voor onze Vereeniging en succes met zijn pogingen had; hem en onzen vertegenwoordiger in Ned.-Indië den heer W. L. Wesselo betuigt ons bestuur gaarne zijn dank voor hunne belangstelling.

REKENING EN VERANTWOORDING

REKENING EN VERANTWOORDING

ONTVANGSTEN			
Saldo 31 December 1931.		f	186 82
Contributies 1932		" 2.772	50
Achterstallige contributies 1931		" 118	—
Verkochte penningen 1926—1931		" 531	50
Verkoop Fransche catalogi		" 1	—
		f 3.609	82

OVERZICHT DER

DEBET.			
Dec. '32.	Saldo De Bas en Co. 's-Gravenhage	f	269 32
		f	269 32

VAN DEN PENNINGMEESTER OVER 1932

UITGAVEN			
Jaarverslagen 1931		f	260 —
Honorarium Kunstenaars		"	400 —
Inrichtingskosten 1e- en 2e penning 1932		"	400 —
Penningen 1932:			
1e Penning Amst. Hoogeschool.	f 470 70		
2e Penning Dr. Joh. Wagenaar.	" 495 40		
Penningen 1926—1931		"	966 10
Drukwerk		"	255 80
Cliché's		"	74 25
Algemeene Onkosten		"	26 —
Portokosten		"	10 86
Incassokosten		"	312 19
Invoerrechten		"	1 98
Zaalhuur		"	80 53
Penningen Ned. Crisis Comité		"	6 —
Propaganda (circulaires)		"	325 —
Voordeelig Saldo		"	63 —
		"	428 11
		f	3.609 82

KAPITAALSREKENING.

CREDIT.			
Dec. '31.	Saldo.	f	267 22
	Rente.	"	2 10
		f	269 32

's-GRAVENHAGE, 31 December 1932.

De Secretaris-Penningmeester,
A. O. VAN KERKWIJK.

UITTREKSEL UIT DE STATUTEN

De Statuten vermelden als doel der Vereeniging de bevordering der Penningkunst, zoowel met het oog op de geschiedkundige beteekenis, als op de kunstwaarde van den Penning.

- a. Begunstigers, die de Vereeniging steunen met een jaarlijksche bijdrage van f 100.— of een gift ineens van f 1000.—.
- b. Donateurs, die de Vereeniging steunen met een jaarlijksche bijdrage van minstens f 25.— of een gift ineens van f 250.—.
- c. Buitengewone leden, die een jaarlijksche bijdrage of een gift ineens geven, welke bijdragen bij Huishoudelijk Reglement worden vastgesteld.
- d. Eereleden, die wegens hun verdiensten voor de penningkunst of de vereeniging door de algemeene vergadering als zoodanig zijn benoemd.
- e. Gewone leden, die een minimum contributie per jaar betalen van f 5.— (voor het buitenland f 6.—).

Jaarlijks worden minstens twee penningen in opdracht van de Vereeniging geslagen.

Van deze penningen ontvangen:

- a. de begunstigers één exemplaar in zilver en één in brons;
- b. de donateurs één in zilver;
- c. de andere leden één in brons.

Deze penningen worden niet in den handel gebracht.

De in vorige jaren verschenen penningen kunnen nieuwe leden bekomen tegen f 2.50 per stuk voor een bronzen en f 12.50 voor een zilveren exemplaar.

Van de Jaarverslagen II, IV, V, en VI zijn bij den Secretaris nog enkele exemplaren te bekomen, uitsluitend voor de leden, à f 1.— per Verslag.

Elk lid, dat in den loop van een kalenderjaar vijf nieuwe leden aanbrengt, ontvangt als blijk van erkentelijkheid een afslag in zilver van een der beide in dat jaar door de Vereeniging uitgegeven penningen, terwijl het lid, dat tien nieuwe leden aanwerft, de beide penningen in zilver ontvangen zal.



CHRIS J. VAN DER HOEF.

IN MEMORIAM.

De Nederlandsche Penningkunst heeft een gevoelig verlies geleden door den vrij plotseligen dood van Chris. J. van der Hoef, 5 Maart j.l. te Kijkduin overleden.

Zonder gevaar te loopen, dat men ons van overdrijving beschuldigt, kunnen we zeggen, dat Van der Hoef de meest beteekenende penningkunstenaar van de laatste jaren is geweest.

Want al zijn er ongetwijfeld kenners, die op bepaalde gebieden aan anderen de voorkeur gaven (zooals b.v. velen de portretten van Van Goor meer waardeerden, dan de trouwens niet talrijke van Van der Hoef), geen ontwerper van penningen heeft in de laatste jaren zoo velen uit zoo verscheiden kring met zoo afwisselende scheppingen bekoord en vaak verrukt.

C. J. van der Hoef was een veelzijdig begaafd kunstenaar; in dit korte gedenkwoord kunnen en willen wij geen poging doen om ook maar bij benadering een denkbeeld te geven van zijn werkzaamheid in haar vollen omvang; voor ons geldt de eerbiedige en hartelijke herdenking van den penningkunstenaar Van der Hoef.

En dit is waarlijk al genoeg. Zelfs van zijn werkzaamheid op dit gebied kunnen wij maar een vluchtig beeld geven aan de hand van enkele grepen uit de rijke verzameling van penningen, die hij in den loop der jaren boetseerde.

Vergissen wij ons niet, dan is de penning voor het Gijsberti-Hodenpijl fonds de eerste penning door Van der Hoef geboetseerd.

Deze werd spoedig gevolgd (in 1913) door de drie ontwerpen voor de penningen ter herdenking van de herovering van Neerlands onafhankelijkheid in 1813, en de penning van de destijds bestaande Nederlandsch-Belgische vereeniging van vrienden van den penning, welke laatste de meest geslaagde is onder deze vroegere ontwerpen; van dezen penning geeft de eene zijde (men kan moeilijk van voor- en keerzijde spreken, omdat beide gelijk van beteekenis zijn) het zinnebeeld van de zee, de andere zijde van het land; als zinnebeeld van de zee werd gekozen een zeemeermin, die uit het water oprijzend een schaal boven het hoofd houdt, waaruit talrijke druppelen neer parelen; als zinnebeeld van ons Hollandsche land boetseerde Van der Hoef een groote tulp waarachter in het verschiet, doch sterk gestileerd een tulpenveld; deze kant, die als randschrift een aanhaling uit een vers van den toen nog zeer jongen dichter A. Roland Holst draagt: „Het bloeiende wijde land”, is een stuk waarin heel de richting dier dagen op zijn best tot uiting komt.

De oorlog, die spoedig daarop uitbrak, begunstigde een verdere ontplooiing van Van der Hoef in deze richting niet; eerst in 1919 vat hij weer met volle kracht de taak van penningontwerper op en vanaf dat jaar tot zijn dood toe is hij verder ononderbroken in de eerste plaats voor den penning werkzaam geweest.

In die welhaast vijftien jaar heeft hij zeker eenige honderden penningen

ontworpen en zijn er ook meer dan honderd uitgevoerd — een vruchtbaarheid, die aan die der Attische tragedie-dichters herinnert.

Onder deze ontwerpen speelt het portret een ondergeschikte rol, hoewel de niet uitgevoerde kop van Domela Nieuwenhuis en de wel uitgevoerde plaketten van Dante en Troelstra bewijzen, dat ook op dit gebied Van der Hoef iets eigens te zeggen had.

Veel talrijker zijn de allegorische stukken en de stukken met symbolisch gegeven. Hier vond Van der Hoef een gebied waar zijn bijzondere begaafdheid zich vrijer en weliger kon uitleven; wij leden van de Vereeniging voor Penningkunst denken daarbij onwillekeurig het eerst aan den penning op de Bestuurshervorming in Nederlandsch-Indië, welke op gezag van onze Vereeniging werd uitgegeven, alsmede aan den penning, dien wij aan het Nationaal Crisis-Comité hebben aangeboden.

Maar weinigen onder ons zullen er zijn, die in eigen verzameling niet een tien of twintig andere penningen uit deze groep er naast kunnen leggen. De keus is moeilijk door de veelheid der stukken; toch zij met een enkel woord in het bijzonder herinnerd aan den steunpenning voor de Weenske kinderen, welke — ontstaan als het ware op de scheidingslijn tusschen twee tijdvakken in Van der Hoef's stijl, de stijl, die stamde uit zijn jonge jaren toen hij in den kring van Zijl en Berlage hoorde en de stijl, die sterk beïnvloed is door het na-oorlogsche modernisme — een in zijn eenvoud en ingetogenheid volkomen roerend afscheid is van de droomen van zijn jeugd.

De latere jaren brachten een ontwikkeling, die in vele opzichten voor Van der Hoef's aanleg grooter mogelijkheden bood.

Die aanleg toch is voor alles ornamentaal; vandaar dat zijn penningen beter worden naarmate het ornamentale meer spreken kan dan de eigenlijke symbolische waarde — iets waar Van der Hoef innig van overtuigd was; het symbool was in zijn oogen eigenlijk iets wat in onzen tijd niet meer thuis behoorde.

Daarmede hangt ongetwijfeld samen zijn buitengewone belangstelling voor de letters op den penning.

Op dit gebied is hij een meester geweest, tegelijk baanbreker en volmaker, want talrijk zijn de stukken waarin hij met zijn letters een werking bereikt, die wel gewijzigd maar althans voor ons vormgevoel nauwelijks kan worden overtroffen.

De dood heeft hem weggenomen midden uit zijn werk.

Hij laat een plaats open, die niet zoo licht zal worden ingenomen.

Wij zullen den opgewekten werker missen, maar wij gunnen hem zijn door eerlijk streven welverdiende rust.

Hij ruste in vrede.

Het Bestuur.

PLAAT II.



1



1



2



3



4



3



5

1. 25-jarig regeeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina te Amsterdam gevierd 1923 door:
J. C. Wienecke.
2. 350-jarig bestaan van de Hoogeschool te Leiden 1925 door
C. J. van der Hoef.

3. 25-jarig regeeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina in Ned.-Indie gevierd 1923 door
C. J. van der Hoef.
4. Dante (1921) door
C. J. van der Hoef.
5. Grotius 1924 door
J. J. van Goor.

NEDERLANDSCHE PENNINGEN ¹⁾

VII. 1921—1926.

In de vijf jaren, die wij als slot van de reeks artikelen over de Nederlandsche penningkunstenaars zullen behandelen, zijn buitengewoon veel penningen hier te lande geslagen. Zeker zijn al deze stukken geen „kunstwerken” en vertoonen vele de sporen, dat den ontwerper de tijd heeft ontbroken om een origineel, toepasselijk ontwerp te bedenken en uit te voeren. De medailleurs krijgen nog te dikwijls te korten tijd tot het rustig ontwerpen en modelleren van hun werk en gebeurt het nog te dikwijls, dat penningen worden besteld enkele weken vóórdát zij dienst moeten doen. In den kortst mogelijken tijd moeten dan de ontwerp-teekening worden gemaakt, de penning geboetseerd, de stempels vervaardigd en de afslagen gereed gemaakt.

Voor al bij jubilea en tentoonstellingspenningen, bestemd om als belooning dienst te doen, besluit men niet zelden zeer kort vóór het vieren van het jubileum of het openen der tentoonstelling dat er „ook een penning gemaakt moet worden”.

Geen wonder, dat zulke penningen dikwijls de sporen van te groote overhaasting dragen en dat de medailleur, wanneer hem meer tijd beschikbaar was gesteld, zeker beter werk had kunnen leveren.

Den fraaien portretpenning van Toon Dupuis met het naar rechts gewende borstbeeld van S. P. van Eeghen, hem aangeboden bij zijn aftreden als voorzitter van de Kamer van Koophandel in 1921 beeldden wij reeds in Jaarverslag VI (1931) op plaat III no. 4 af. Van den zelfden bekwamen portretmedailleur zijn nog de gegoten penning met het borstbeeld en wapen van den koning-stadhouder Willem III bij het oprichten van diens eveneens door Dupuis vervaardigd ruitersstandbeeld te Breda (1921) en verder een portretpenning van Dr. Ir. G. L. F. Philips, Directeur van de N.V. Philips gloeilampen fabrieken te Eindhoven, in 1921 geslagen.

Talrijk zijn de door Jac. J. van Goor in die vijf jaren vervaardigde penningen. Hierbij zijn verdienstelijke goed gelijkende geslagen portretpenningen van Prof. Dr. Alexander Numan (1921) en Corn. J. Struyk (1924). Een groote forsche portretpenning ter herinnering aan den 70sten geboortedag van Dr. W. Stork, hem aangeboden door de Centrale Werkgevers Risico-Bank beelden wij op plaat III no. 7 af. Ook de gegoten penning met borstbeeld van F. R. Wilm, „Präsident des Reichsverband der Juwelieren, Gold- und Silberschmiede”, hem aangeboden door den Nederl. Bond van Edelmetaalverenigingen, is van Van Goor's hand.

¹⁾ Zie voor het eerste, tweede, derde, vierde, vijfde en zesde artikel: Eerste Jaarverslag 1926 blz. 32, Tweede Jaarverslag 1927 blz. 15, Derde Jaarverslag 1928 blz. 28, Vierde Jaarverslag 1929 blz. 19, Vijfde Jaarverslag 1930 blz. 21, Zesde Jaarverslag 1931 blz. 21.

Een geheel andere medaille is de portretpenning in laag reliëf van Hugo de Groot, een herdenking aan de 25-jarige werkzaamheid van de Vereeniging voor volkerenbond en vrede te 's-Gravenhage in 1924, waarvan de voorzijde op pl. II no. 5 afgebeeld is.

Van Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn en Mevrouw J. C. van Beresteyn-Frowein maakte van Goor een verdienstelijke gegoten portretmedaille bij hun in 1925 gevierden zilveren bruiloft (Pl. III 9), waarvan de voorzijde geïnspireerd is op den in 1624 gegoten gouden bruiloftspenning van Paulus van Beresteyn en Volkertje Claesdochter door Adriaan de Grebber.

Ten slotte vermelden wij van Van Goor nog den grooten gegoten penning in 1923 aan Mr. A. H. J. Heynsius vereerd met een mooi forsich wapen van Rotterdam.

Een groot verlies leed de medailleer-kunst door het overlijden op 5 Maart 1933 van den beeldhouwer-medailleur Chr. J. van der Hoef. Zijn groote verdiensten als penningkunstenaar zijn elders in dit Jaarverslag door Dr. Brinkgreve herdacht. Wij vermelden van de tusschen 1921 en 1926 door hem vervaardigde penningen de portretplaquette van Dante (1921), (Plaat II 4), den penning bij het 25-jarig jubileum van H.M. de Koningin in Ned. Indië herdacht, (pl. II 3), den penning bij het 350-jarig bestaan van de Hoogeschool te Leiden in 1925 met het Minervahoofd op de voorzijde (pl. II 2) en ten slotte zijn beide gegoten plaquettes bij de opening van het Internationale Gerechtshof te 's-Gravenhage (1922) en die uitgegeven ten voordeele van de slachtoffers van den stormramp in 1925. Zijn plaquette met borstbeeld van Troelstra in 1924 geslagen doet hem ook als verdienstelijk portretmedailleur kennen.

Groote verdiensten had van der Hoef ook als knap ontwerper van de voorstellingen op zijn medailles, die dikwijls origineel en gelukkig van vinding zijn.

Van de door den medailleur J. C. Wienecke vervaardigde penningen verdienen knap gemodelleerde portretpenningen van Jhr. Mr. Cornelis van Eysinga (1925), Prof. Dr. Sebastiaan Hoogwerff (de belooningspenning van het Hoogewerff-fonds), Mr. Theod. Heemskerk (den minister aangeboden bij zijn 70sten geboortedag), Mr. A. C. Mees, 25 jaren directeur van de Internationale Crediet- en Handelsvereniging „Rotterdam" in 1925 vermeld te worden. Een zijner beste portretten uit de latere jaren is zeker wel de groote eenzijdige plaquette met het naar links gewende borstbeeld van minister Colijn in 1925 vervaardigd. Behalve deze portretpenningen zijn van zijn hand de penning bij het 50-jarig bestaan der Stoomvaart Maatschappij Nederland (1920), de prijspenning der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der geneeskunst, met borstbeeld van Hypocrates op de voorzijde (1921), een tweetal penningen bij het 25-jarig regeringsjubileum van H. M. Koningin Wilhelmina (1923), beide met het borstbeeld van H. M. op de voorzijde (Pl. II, 1 en pl. III, 6). Ook de penning in 1924 geslagen bij het eeuwfeest der Nederlandsche Handelsmaatschappij in 1924 is door hem gemodelleerd.

Mejuffrouw R. M. Wichers Wierdsma, bekend als verdienstelijk teeknares van ex libris, ontwierp en teekende een penning op den 50sten geboortedag van A. C. A. Plasschaert (1924) en een herinneringspenning aan het in 1924 te Middelburg opgevoerde openluchtspel.

PLAAT III.



6



7



6



8



9



9



10

6. 25-jarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina 1923 door J. C. Wienecke
 7. D. W. Stork 1925 door J. J. van Goor.
 8. Goethe, door Eduard Telcs.

9. Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteijn en Vrouwe J. C. van Beresteijn-Frowein 1925 door J. J. van Goor.
 10. Jhr. Mr. E. W. van Styrum en Vrouwe A. van Styrum van Heyst 1925 door Eduard Telcs.

Ten slotte vermelden wij nog de herinneringsplaquette aan de Historische Tentoonstelling der stad Amsterdam (1925), door B. J. Richter, met op de voorzijde het oude stadhuis, naar de ets van Cl. Jansz. Visser van 1610 en op de keerzijde de Beurs van Dr. Berlage, in 1908 geopend, een tweetal penningen door E. Voet Jr. ter herdenking van de te Haarlem uitgevonden boekdrukkunst en ter herinnering aan het eeuwfeest van „Kunst zij ons Doel” te Haarlem, die een drietal personen afbeeldt, die met min of meerder succes naar het wapen van St. Lucas schieten, onder het bijschrift: „Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren”.

Hoewel geen Nederlandsch medailleur, moge hier zeker wel de Hongaarsche beeldhouwer-medailleur Ede Telcs vermeld worden. ¹⁾ Deze was tijdens den wereldoorlog uit zijn vaderland geweken en hier te lande werkzaam, waar hij voor de Kon. Begeer tusschen 1920 en 1925 een aantal meest portretpenningen modelleerde. Tot de beste hiervan behooren de smaakvolle bronzen portretplaquettes van den jeugdigen H. Brinkgeve (1921) en Florentine Adrienne von Weiler (1922) en de 90 m.M. groote portretpenning aan den burgemeester van Rotterdam Mr. A. R. Zimmerman in 1920 vereerd, met op de keerzijde de forsche Romeinsche magistraatfiguur, den eed afleggende, dat hij de belangen van het gemeenebest naar eer en geweten behartigd heeft.

Op plaat III. 10 beelden wij den gedenkpenning af met de borstbeelden van den heer en mevrouw Jhr. Mr. F. W. van Styrum—A. van Heyst te Haarlem in 1925 vervaardigd, toen beiden 70 jaar oud waren.

Ook van Telcs' Goethe plaquette, tijdens zijn verblijf te Utrecht vervaardigd, geven wij op pl. III. 8 de afbeelding.

Wij zijn aan het einde gekomen van de taak, die wij ons in 1925 gesteld hadden: zeer in het kort te vermelden de voornaamste Nederlandsche medailleurs en enkele hunner meest bekende penningen, om onzen leden een, zij het dan ook vluchtig, beeld te geven wat ons land op het gebied van penningkunst presteerde, tot aan het oprichten der Vereeniging voor Penningkunst.

Wat na 1925 verschenen is zal dan naar ik hoop bij ons 25-jarig bestaan kunnen worden vermeld.

Mogen het vele fraaie en verdienstelijke stukken zijn die dan kunnen worden opgesomd en het aantal vaderlandsche medailleurs met verdienstelijke kunstenaars zijn toegenomen!

Om echter tot een bloeiende medailleerkunst te komen, moeten hare beoefenaren worden gesteund, wat zonder opdrachten en belangstelling van het publiek in den penningkunstenaar en zijn werk bezwaarlijk mogelijk is.

Het is de mooie taak onzer leden om elk naar zijn beste vermogen te trachten dit doel te bereiken.

A. O. VAN KERKWIJK

¹⁾ In Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift LXXXII geeft Dr. M. R. J. Brinkgreve een artikel „Eduard Telcs in Holland”, met afbeeldingen van penningen, plaquettes en beeldhouwwerk tusschen 1920 en 1925 door den kunstenaar vervaardigd.

JOHAN WAGENAAR.

De verdiensten van Johan Wagenaar te schetsen, is dat eigenlijk nog noodig? Is niet juist Wagenaar de eenige Nederlandsche toondichter, wiens verdiensten door een breed publiek gekend en erkend worden? Is hij niet de eenige Nederlandsche componist wiens werken relatief veel gespeeld en gaarne gehoord worden? Hoe dat komt? Vermoedelijk doordat hij, ook al mist hij misschien eigenschappen, die bij andere componisten van zijn generatie wel aanwezig zijn, één gave heeft, die alle anderen missen, nl. die van te boeien van het begin tot het einde. Er is veel muziek geschreven in ons vaderland, die men om velerlei redenen kan bewonderen, maar die alleen dat eene niet hebben: vat op de hoorders. En is niet juist dat het criterium van geniaal werk, houdt niet juist voor deze gave elke verklaring op? In deze macht om te fascineeren ligt, dunkt mij, de waarborg voor het ware, het begenadigde. Zeker hebben ook andere Nederlanders dit bij oogenblikken, maar meestal blijft de impuls niet constant en niet zelden plegen zij hun goede invallen zoolang te herkauwen tot er niet anders dan een taaië massa overblijft. Voor dit gevaar heeft een goed gesternte Wagenaar steeds bewaard.

Onder alle Nederlandsche musici is Wagenaar de grootste *muzikant*. Dit begrip, dikwijls kleineerend gebruikt, acht ik in werkelijkheid een eeretitel. Muzikant zijn wil zeggen: overvloeien van muzikale vitaliteit, leven in muziek en het vak spelend beheerschen. Een muzikant is van alle markten thuis en deinst voor geen opgave terug, hij praeludeert voor een koraal of speelt ten dans met hetzelfde gemak. In zijn aderen stroomt nog iets van het oude vagantenbloed en geeft hem lust tot avontuur; tot scherts en spot.

In dezen zin noem ik Wagenaar den grootsten muzikant onder onze toonzetters. Al zijn werken stroomen over van dit muzikanteske. Heerlijk zijn ze van oprechtheid en spontaniteit. De neiging tot humor, spot, persiflage, die sterk tot uiting komt in zijn opera's (De Doge van Venetie, de Cid) en in sommige zijner Ouvertures (Cyrano, de Getemde Feeks, Driekoningenvond) gaf zijn benijders gereede wapenen om hem als een minder serieus componist te doen doodverven, als een, o zeker talentvol, grappenmaker. Niets is minder gerechtvaardigd. Afgezien van de bedenkelijke mentaliteit, die den humor, deze zeldzame maar kostelijke gave, iets minderwaardigs acht — Shakespeare, Molière, Heine dachten anders — doet men den componist bitter onrecht wanneer men alleen deze zijde van zijn kunst belicht. Alle ware humor ontbloeit op den bodem van den ernst, is een glimlach van begrijpen, is liefdevolle, milde spot. En ook de zin voor den ernst en zelfs voor het tragische (de waanzin van Saul in zijn symphonisch gedicht Saul en David!) ontbreekt onzen meester niet.

Ze komen mij weer voor den geest, de vaganten en goliarden, de reizende muzikanten der Middeleeuwen, weggelopen geestelijken, gesjeesde studenten, vervolgd en uitgebannen door een wereld, waarvoor zij te levendig, te avontuurlijk, te lollig waren, en die die wereld vermaakten door haar te bespotten, door haar heur beeld vanuit hun hoogte voor te houden in liederen waaruit naast de spot het leed verneembaar doorklonk.

Wagenaar is geen weggelopen geestelijke en geen gesjeesd student — hij zou weggelopen zijn als men hem pastoor had laten worden, gesjeesd als hij Romeinsch recht had moeten studeeren — hij is niet door de wereld uitgestooten, maar bekleedt een vooraanstaande muzikale positie en wij zelf — zegt men — leven niet meer in de Middeleeuwen.

Maar toch moet ik aan die vaganten denken als ik mij Wagenaar voorstel te midden van zijn oudere tijdgenooten, eerbare gildemeesters. Aan de vaganten, van wie de grootste zich trots den aartsdichter, den Archipoeta noemde en die allen waren in ieder geval: aartsmuzikanten.

Dr. K. PH. BERNET KEMPERS.

MERKTEEKEN DER VEREENIGING

waarmee na den eersten penning
alle door haar uit te geven pen-
ningen zullen voorzien worden.

